

CZESŁAW TARKOWSKI

ur. 1926; Motycz

Miejsce i czas wydarzeń	Polska, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, stan wojenny, Wojciech Jaruzelski, Czechosłowacja, Alexander Dubček, ZSRR

Stan wojenny i sytuacja międzynarodowa

Stan wojenny nie był pomysłem Jaruzelskiego. Dzisiaj Rosjanie mówią, że byli daleko, nie chcieli. Oni mieli olbrzymią armię, która stała pod naszą wschodnią granicą. Mieli żołnierzy na zachodzie Polski i armię w NRD. Co myśmy znaczyli dla Rosjan? Nie znaczyliśmy nic. Jaruzelski wiedział o tym. Oczywiście każdy ma inne spojrzenie, ale [stan wojenny] uratował nas od wojny domowej. Sytuacja była tak napięta, że wybuch wywołać w Polsce było bardzo łatwo. A my byśmy się wyróżnili. Mówi się, że Rosjanie by nie weszli – a co oni zrobili na Węgrzech? Cały Budapeszt był zniszczony. Ile tam ludzi zginęło, co oni zrobili w Czechosłowacji. Przecież oni zabrali rząd, zabrali prezydenta, wywieźli do Moskwy. Dubceka zbili. Dubcek miał ręce poprzetręcane. Tak mi opowiadali, bo przyjechał do mnie profesor, który opowiadał mi o tym. On był w biurze politycznym Słowacji, a Dubcek był Słowakiem, i on mi opowiadał wszystko jak to było, z detalami opowiadał. Tu siedział i opowiadał jak to się stało. I mówi dlaczego ich wypuścili z Moskwy - dlatego, że Svoboda, który wtedy był prezydentem Czechosłowacji, gdy ich poprosił Chruszczow, żeby z nimi porozmawiać, żeby ich przekonać - to opowiadał mi ten Słowak, że Svoboda prezydent Czechosłowacji wyjął rewolwer z kieszeni, położył na stole i powiedział: „Jak nie wypuścicie nas do Pragi, to ja się zastrzelę”. Tak mi opowiadał ten Słowak, członek biura politycznego Słowacji. Był profesorem, siedział tu i opowiadał. Zmiękł w końcu Chruszczow i ich wypuścił.

Data i miejsce nagrania	2013-10-02, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Gabriela Bogaczyk
Redakcja	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"